

(COURSE BOOK)

Salahaddin Üniversitesi

Diller Fakültesi

Ders: Eski Türk Edebiyatı

Program: Yüksek Lisans

Dönem: İkinci

Öğretim Üyesi: Dr. Ersan Haşim Mahmut ALSAKİ

Eğitim-Öğretim Yılı: 2023-2024

زانکۆی سه لاهه ددین

کۆلیژی زمان به شی زمانی تورکی

بابه ت: نه ده بی تورکی کۆن

کۆرسی: دووهم

پروگرام: ماستەر

مامۆستای بابه ت: د. آرسان هاشم محمود الساقی

سالی خویندن: 2024-2023

Course Book

1. Course name	Eski Türk Edebiyatı
2. Lecturer in charge	Dr. Ersan Haşim MAHMUT AL-SAKİ
3. Department/ College	Türk Dili Bölümü/ Diller Fakültesi
4. Contact	e-mail: arsan.mahmood@su.edu.krd
5. Time (in hours) per week	For example Theory: 2 Practical: 1
6. Office hours	Availability of the lecturer to the student during the week
7. Course code	
8. Teacher's academic profile	<p>Adı: Ersan Haşim Mahmut AL-SAKİ</p> <p>Akademik Derecesi: Dr. Öğretim Üyesi (Doktor)</p> <p>Selahaddin Üniversitesi- Diller Fakültesi</p> <p>Diplomaları:</p> <p>1- Türk Dili ve Edebiyatı'nda Lisans (Koya Üniversitesi- Diller Fak.)</p> <p>2- Türk Dili ve Edebiyatı'nda yüksek lisans (Selçuk Üniversitesi- Edebiyat Fak.)</p> <p>3- Türk Dili ve Edebiyatı'nda Doktora (Selçuk Üniversitesi- Edebiyat Fak.)</p>
9. Keywords	Eski Türk Edebiyatı, Aruz Vezni, Edebi Türler, Tahliller

10. Course overview:

Dersle ilgili genel bir bakış:

Eski Türk Edebiyatı (13.-19.) yüzyıllar arasında ürün veren bu edebiyata şairlerinin şiirlerini “divan” adı verilen yazmalarda toplamaları dolayısıyla Divan edebiyatı denir. Bu edebiyat, medrese kültürüyle yetişen aydın şairlerin Arap ve İran edebiyatını örnek alarak oluşturdukları klâsik bir edebiyattır. Zamanla bu taklit sona ererek özgünlük yakalanmıştır.

Klasik edebiyatı, eski Türk edebiyatı, yüksek zümre edebiyatı diye de adlandırılır. Aydın tabaka, yüksek zümre edebiyatı denmesinin sebebi bu edebiyatı yapanların ve ona ilgi gösterenlerin seçkin çevrelerden oluşu olarak gösterilir. Bu bir iddiadan öteye gitmiş değildir.

Klâsik edebiyatta nesirden çok nazım önemlidir. Nesirde de nazım unsurları (seci, ahenk vb.) kullanılmıştır. Nesirdeki dil nazma göre daha anlaşılmalıdır. Bu edebiyatta Gekil ve muhteva bakımından belirli kalıplar vardır: güzellik anlayışı, mecazlar, tezkireler, şairlerin hayatlarını anlatan ve şiirlerinden örnekler veren eserler olarak bu edebiyatın tarihinin ve başarısının vesikalarıdır.

Eski Türk Edebiyatında kullanılan aruz vezni, terimleri, işlemleri, vezin, kafiye, Eski Türk Edebiyatında edebi türler, Allah ve Hz. Muhammed (SAV) ile ilgili türler, tezkireler, gazel ve metin tahlilleri, kaside ve metin tahlilleri, mesnevi ve metin tahlilleri konu edilecektir.

11-Dersin amacı:

Eski Türk Edebiyatı'nda altı yüzyıl boyunca aruz vezni kullanılmıştır. Aruz bütün yönüyle inceleyerek konu edilecektir. Ayrıca divan edebiyatı edebi türler hakkında bilgi vererek öğrenciler daha fazla bilgi sahibi olması amaçlanmıştır.

20. Öğrencinin yükümlülükleri

Bu ders teorik olduğu için öğrencilerin her zaman derste bulunmalar ve takip etmeleri gerekmektedir. Öğrenciler teorik sınavlara katılmaları şarttır ayrıca istenilen hem günlük hem de dönemlik ödevleri hazırlamak zorundadır. Ayrıca dersle ilgili seminerler ve araştırmalar da yapmak zorundadır.

23. Dersin şekli ve yöntemi

- Her dönem başı öğrenciler için bu sene içerisinde okunulacak konular özetçe anlatılır.
- Dersler daha çok Eski Türk edebiyatıyla ilgilidir.
- Derste daha çok çağdaş yöntem kullanılır. Öğrencilere her şeyi detaylı bir şekilde sunum şeklinde anlatmak

14- Sınav şekli:

Bu dersin sınavı teorik yapıyor. Öğrencilerin okudukları konular hakkında sorular soruluyor. Sorulara örnek verirsek şu şekilde olur:

S1: A- Aşağıdaki beyitlerini vezni bulunuz. Sonra aruz terimlerini bulunuz.

S2: Aşağıdakiler hakkında bilgi veriniz.

1. Zihaf
2. Medd
3. İmale
4. Aruz

S3: 17.yüzyıl tezkireler hakkında bilgi veriniz.

15-

Bu dersin asıl amacı öğrencinin ufkunu, hafızasını ve düşüncesini geliştirmek ve ilerisi için topluma yararlı bir birey olarak sunmaktır.

16. Course Reading List and References:

Kaynaklar

- 1-Prof.Dr. Ahmet MERMER; Lütfi ALICI, Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatına Giriş, Akçağ Yayınları, Ankara 2010.
- 2-Haluk İPEKTEN, Eski Türk Edebiyatı, Nazım geçikleri ve Aruz, Dergah Yayınları, İstanbul 2008.
- 3- Ahmet Atilla ŞENTÜRK; Ahmet Kartal, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Dergah Yayınları, İstanbul 2009.
- 4- Prof.D. Mine MENGİ, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Edebiyat Tarihi-Metinler, Akçağ Yayınları, Ankara 2008.
- 5- Yekta SARAÇ, Editör: Prof.Dr. Abülkadir Güner, Eski Türk Edebiyatına Giriş, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2009.
- 6-Mustafa İSEN; Osman HORATA, Eski Türk Edebiyatı El Kitabı, Grafiker Yayınları, Ankara 2011.
- 7- Fahir İZ, Eski Türk Edebiyatında Nazım-I, Akçağ Yayınları, Ankara 1995
- 8- Fahir İZ, Eski Türk Edebiyatında Nazım-II, Akçağ Yayınları, Ankara 1999
- 9- Fahir İZ, Eski Türk Edebiyatında Nesir, Akçağ Yayınları, Ankara 1996
- 10- İskender PALA, Ansiklopedik Divan şiiri Sözlüğü, Kapı yayınları, İstanbul 2012
- 11- Ahmet Talat ONAY, Açıklamalı Divan şiiri Sözlüğü, Eski Türk Edebiyatında Mazmunlar ve izahı, Hazırlayan: Prof. Dr. Cemal KURNAZ, İstanbul 2009.
- 12- Ahmet Talat ONAY, Türk şiirlerinin Vezni, Hazırlayan: Prof.Dr. Cemal KURNAZ, Ankara 1996
- 13- Ahmet DOĞAN, Açıklamalı ve Örnekli Aruz Bilgisi, Akçağ Yayınları, Ankara 2005.
- 14- Necmettin Halil ONAN, Açıklamalı Divan Şiiri Antolojisi, Sosyal Yayınları, İstanbul 1998.
- 15-Prof.Dr. Yekta SARAÇ, Klasik Edebiyat Bilgisi, Biçim-Ölçü-Kafiye, Gökkuşbu Yayınları, İstanbul 2011.

17. The Topics:	Lecturer's name
<p>İlk olarak farklı öğrencilerin yeteneklerini keşfetmek için çalışmak</p> <p>Birinci Hafta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aruz vezni• Aruzla İlgili Temel Kurallar ve Terimler• Açık Hece (=Kısa Hece)• Kapalı Hece (=Uzun Hece):• Medli Hece (=Bir Buçuk Hece) <p>İkinci Hafta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aruz İşlemleri• Vasıl (=Ulama)• İmâle (=İmâle-i Maksûre)• Medd (=İmale-i Memdûde) <p>Üçüncü Hafta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Zihâf• Tahfif (=Kasr)• Teşdîd <p>Dördüncü Hafta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aruz Kalıpları• Vezin Bulma ve Örnekler• Vezin ve Kafiye <p>Beşinci Hafta:</p> <ul style="list-style-type: none">• Eski Türk Edebiyatında Edebi Türler• Edebi Tür Nedir?• Eski Türk Edebiyatının Ana Çizgileri/Kaynakları• 1.Kur'an• 2. Hadis <p>Altıncı Hafta:</p> <ul style="list-style-type: none">• 3. Kıssas-ı Enbiya/ Peygamberler Tarihi• 4. Firdevsi'nin Şeh-namesi• 5. Tasavvuf ve Tasavvuf Edebiyatı <p>Yedinci Hafta:</p> <p>Dini içerikli Türler</p> <ul style="list-style-type: none">• Allah ile İlgili Türler• Tevhid• Münacat• Esmâ-i Hüsnâ	<p>Lecturer's nameex: (3 hrs)</p> <p>ex: 14/10/2022</p>

Sekizinci Hafta:

II. Hz. Peygamberle ilgili Türler

- **1. Ahmediyye/ Muhammediyye/ Mahmudiyye**
- **2. Hilye**

Dokuzuncu Hafta:

- **3. Kırk Hadis ve Gül-i sad-berg**
- **4. Mevlid**

Onuncu Hafta:

- **5. Mirac-name/ Miraciye**
- **6. Nat**
- **7. Siyer**

On birinci Hafta:

- **Gazel ve Metin Tahlilleri**

On ikinci Hafta:

- **Kaside ve Metin Tahlilleri**

On üçüncü Hafta:

- **Mesnevi ve Metin Tahlilleri**

On dördüncü Hafta:

- **Eski Türk Edebiyatıyla İlgili Makaleler**

18. Practical Topics (If there is any)	
In this section The lecturer shall write titles of all practical topics he/she is going to give during the term. This also includes a brief description of the objectives of each topic, date and time of the lecture	Lecturer's name ex: (3-4 hrs) ex: 14/10/2022
19. Sınavlar: Sınavlar klasik olacaktır ve her zaman pratik ve teorik olarak öğrencilerden sorular sorulur. Sınavlardan asıl amaç öğrencinin çalıştığı tüm alanlardan sormak olacaktır.	
20. Extra notes: Here the lecturer shall write any note or comment that is not covered in this template and he/she wishes to enrich the course book with his/her valuable remarks.	
21. Peer review پېداچوون هوهی داوهل This course book has to be reviewed and signed by a peer. The peer approves the contents of your course book by writing few sentences in this section. <i>(A peer is person who has enough knowledge about the subject you are teaching, he/she has to be a professor, assistant professor, a lecturer or an expert in the field of your subject).</i> نوم کورس بووکو ده بیئت لوال یون یا اوله لیکه نوکادی موهه سویر بکریئت و ناوه رۆکی بابون بکازی کورس بووکو پوسوند بکات و چونده ووشویوک بئوس بیئت لوسور شیاوی ناوه رۆکی کورس بووکو و واژوی لوسور بکات. اوله ل کوسویو کو زانیا ری یو بیئت لوسور کورس بووکو و ده بیئت بلوی زانستی لوماموسنا کومتر نو بیئت.	